

lione, aut spe iterum dispensandi in tali vinculo, dissolvendo illud.

16. Propter hanc ergo rationem dixi, hunc modum dispensationis forte non expedire, ne fieret. Nihilominus variis modis posset hæc difficultas vel superari, vel leniri. Primo, si illa limitatio non consummandi matrimonium non esset absoluta, sed solum quantum est ex parte ejus cum quo dispensatur, seu (quod perinde est) altero non repugnante, seu non exigente debitum. Secundo, si ad talem dispensationem concurreret consensus alterius conjugis, promittentis etiam Deo perpetuam continentiam, quod probabile est non repugnare valori matrimonii rati, et nunc optimo jure posset illud vinculum perpetuum manere sine consummatione. Tertio, posset etiam dispensatio ita concedi, ut si alter conjux nollet perpetuam castitatem servare, matrimonium solveretur, non tam per novam dispensationem quam per cessationem prioris, recuperante (ut sic dicam) professione vim dissolvendi matrimonium, qua fuerat quodam modo privata per priorem dispensationem; nam hæc vis non tantum in professione in fieri, sed etiam in facto esse intelligenda est, ut ita res explicetur; per dispensationem autem impedita fuit professio, ne matrimonio contrahendo obstaret, quod fieri potuit ea mente, ut vinculum perpetuum maneret utroque conjugis volente perpetuam castitatem servare; dissentiente autem altero intra certum tempus aliquod, per iteratam professionem, aut per ejusdem status perseverantiam matrimonium solveretur. His ergo modis sine repugnantia intelligi potest dispensatio in contractu, vel usu matrimonii in persona religiosa.

17. *Ad rationes in contrarium factas.* — Rationes dubitandi in principio propositæ ex dictis solutæ sunt; solum enim probant hanc dispensationem non fieri sine aliqua diminutione status religiosi, vel suspensione vinculi quoad usum et executionem ejus, non tamen probant necessarium esse ut omnino religionis vinculum tollatur. Ad cap. autem *Cum ad monasterium*, semel atque iterum in superioribus responsum est, Pontificem ibi non loqui universaliter de omni statu religioso, sed specialiter de professione juxta regulam monachalem, et præterea loqui de tali voto secundum se et secundum vim suam integram spectato. Ex quo non infert Pontifex se non posse dispensare in tali voto, sed non posse licentiam dare agenti contra illud, quia nimirum, nec voto integro manente, potest dare licentiam aliquid agendi contra illud, nec sine justa causa potest ipsum votum minuire, aut ejus obligationem ex parte auferre. Ex qua optione infert Pontifex, Abbatem nullo modo posse in his votis quidpiam immutare, nec sine causa, nec cum illa. Quomodo intellexit textum illum Innocentius ibi, et Abbas, num. 23, cum aliis, quos referunt et sequuntur Covarruv., de Testamentis, cap. 2, n. 9 et sequentibus; et Michael Medina, lib. 5 de Sacrorum hominum continentia, cap. 32 et 53. Non omittam advertere, nomine *Pontificis*, in illo textu interpretari non Summum Pontificem, sed Episcopum ordinarium, quia sæpe in antiquis decretis, Episcopi, et absolute Pontifices, et aliquando Summi Pontifices appellari solebant; quam expositionem sicut non improbamus, ita nec necessariam judicamus. (Vide Ferdinandum Mendocæ, lib. 2, in Conc. Illibertinum, c. 30.)

FINIS LIBRI NONI.

INDEX CAPITUM LIBRI DECIMI

DE VOTO OBEDIENTIÆ.

- CAP. I. *Utrum simplex obedientiæ votum, et honestum, et in consilio sit.*
 CAP. II. *Utrum simplex obedientiæ votum habeat conjunctam promissionem homini factam, et e contrario.*
 CAP. III. *Ad quid obliget, et ad quam materiam se extendat simplex obedientiæ votum.*
 CAP. IV. *Quale peccatum sit obedientiæ transgressio, et quibus modis excusari possit, vel cessare obligatio.*
 CAP. V. *Utrum votum obedientiæ sit aliquid indistinctum a traditione religiosa, et quid illi addat.*
 CAP. VI. *Quotuplex sit malitia in transgressione obedientiæ religiosæ.*
 CAP. VII. *An votum obedientiæ obliget ad totius regulæ observationem.*
 CAP. VIII. *Utrum votum obedientiæ religiosæ obliget ad parendum superiori in quacumque honesta materia.*
 CAP. IX. *Utrum perfecta obedientia Evangelica requirat universalem materiam sine ulla regulæ limitatione.*
 CAP. X. *Utrum ex obedientiæ voto obligetur quis ad perseverandum in eodem statu, vel possit ad suscipiendum alium obligari.*
 CAP. XI. *Cui parendum sit ex vi voti obedientiæ religiosæ.*
 CAP. XII. *Utrum in solemne votum obedientiæ cadere possit dispensatio.*

LIBER DECIMUS

DE VOTO OBEDIENTIÆ.

Argumentum hujus ultimi libri, est obedientia speciali voto in cultum Deo oblata, quæ, ut sic, non solum est unum ex consiliis Evangelicis a Christo Domino traditis, et unum e tribus votis quibus religiosus status essentialiter constituitur, sed etiam inter ea præstantissimum, ut docet D. Thomas 2. 2, q. 166, art. 8, tum ratione nobilioris materiæ, quam per hoc votum homo Deo consecrat; nam paupertas, bona externa, scilicet, divitias; castitas, quasdam corporis voluptates; per obedientiam vero Deo quis offert animam, intellectum, ac voluntatem, ac seipsum totum in holocaustum; tum etiam ratione majoris oblationis extensivæ, quia per hoc votum etiam Deo homo subjicit, offertque omnes suas divitias, voluptates, cæterasque actiones, imo et seipsum totum cum illis in perpetuum famulatum et servitutum; hinc est, quod Augustinus, lib. Contra adversarium legis, obe-

dientiam maximam virtutum appellet, *quæ maxima*, inquit, *est virtutum, et, ut dixerim, omnium origo, materque*. De illa ergo in hoc libro, servato ordine quem in præcedentibus tenuimus, dicemus, prius scilicet de obedientia simplici, postea de solemnibus, vel prius de obedientia quæ extra religionem observari potest, posterius de illa quæ intra exercetur; de qua tamen multa in tractatum de Societate reservamus.

CAPUT I.

UTRUM SIMPLEX OBEDIENTIAE VOTUM, ET HONESTUM, ET IN CONSILIO SIT.

1. *Errores hæreticorum.* — Hæretici non minus rejiciunt obedientiam consilium quam cætera, nec minus contempnunt obedientiam votum quam alia. In quo errore fuerunt olim Lampetiani, ut eos Prateolus appellat, lib. 10, in principio, ubi eos existimat fuisse anno 1352, tempore Innocentii VI, et Caroli IV, eo quod Wicleph., qui prope illa tempora fuit, in eodem errore cum illis consensit. Levis quidem conjectura; potuit enim eorum errorem Wicleph. excitare, etiamsi multo esset antiquior, ut revera fuit. Nam illorum hæreticorum meminit Damascenus, qui ante non-gentos annos fuit, in catalog. hæres., ad fin., eosque *Lampetianos*, a Lampetio appellat. Eundem errorem postea secuti sunt *Waldenses, Begardi, et Beginae*, ut Castro refert, verb. *Obedientia*; ac tandem Lutherani, et omnes novi hæretici, qui ut Bellarminus refert, lib. secundo de Monach., c. octavo, in summa dicunt, promittere obedientiam homini in cultum Dei, superstitiosum esse et sacrilegum; promittere autem obedientiam ei, cui alias non debetur alio fine extra cultum Dei, stultum esse, ac proinde malum. Addere etiam possent, videri contra jus et institutionem naturæ, quæ hominem fecit liberum, ipse autem se reddit captivum, dum alteri obedientiam promittit.

2. *Confutantur.* — Sed hæc sententia plane hæretica est, quæ nunc generali ratione redargui potest; nam vel hanc obedientiam rejiciunt, quia ipsa bona non sit, vel quia votum de illa non sit pium ac sanctum; utrumque autem est plane falsum; ergo. Minor quoad posteriorem partem probata erit demonstrando priorem. Si enim ostenderimus hanc obedientiam esse honestam, et per se loquendo, et cum debitis circumstantiis sum-

ptam esse ex melioribus bonis, quæ sub consilio sunt, evidenter constabit juxta principia superius posita, et probata, etiam votum ejus ex se optimum esse, ac Deo placitum; quia per se honestum est Deo promittere, in cultum et obsequium, id quod est melius, et ad perfectionem assequendam utilius; et quia si obedientia bona est, quo fuerit firmior, et immobilior, atque sacratior, eo erit melior. Unde eadem testimonia, atque eadem rationes quæ probant obedientiam esse ex melioribus bonis, probant etiam votum ejus optimum esse.

3. *De qua obedientia sit quæstio.* — *Duplex obedientia.* — Ut autem ostendamus obedientiam esse aptam voti materiam, supponere necesse est hic non esse sermonem de sola illa obedientia quæ Deo et præceptis ejus debetur, nec de illa sola quæ alioquin debita est hominibus habentibus veram jurisdictionem, aut potestatem ad præcipiendum, et illa utentibus; nam de hac obedientia evidens est, non solum esse bonam, sed etiam necessariam ad vitandam culpam, ac proinde non esse ex his bonis quæ dicuntur supererogationis et consilii, sed ex his quæ necessaria sunt. De quibus bonis, et in universum de observatione mandatorum, quomodo possint sub votum cadere, satis in superioribus dictum est. Præter hanc autem obedientiam potest intelligi alia, in qua homo se subdit voluntati alterius, in his quæ alioquin præcepta non sunt, possunt tamen licite et honeste fieri; nam si hanc conditionem non habeant, clarum est non posse esse materiam honestæ obedientiæ, quia quæ honesta non est, obedientia dici non potest. At vero in licitis et honestis, per se loquendo, etiam honestum est alteri obedire, seu ejus facere voluntatem, quia actio ex parte materiæ, in qua versatur, bona est, et non fit mala ex tali circumstantia, scilicet, quod fiat ad obediendum voluntati alterius; ergo talis obedientia, per se loquendo, bona est.

4. *Objectio.* — Dices, hinc solum probari esse bonam materialiter, si actio illa, quæ præcipitur, alias bona sit, non tamen esse formaliter bonam, id est, ob illam specialem rationem, quod per illum actum fit voluntas alterius, et ideo inde non probari talem obedientiam esse aptam materiam voti, sed solum quod actiones illæ alioquin honestæ possint esse materia voti, etiam propria sponte absque alterius voluntate factæ. Nam quod fiant ex voluntate alterius, qui per se non

possit illas præcipere, indifferens quid est, et non reddit illas meliores; ergo ex hoc speciali respectu non sunt materia voti. Nec satis est dicere, per ipsum votum fieri ut talis voluntas habeat vim præcepti, et ideo explere illam, posse esse materiam voti. Non, inquam, hoc satisfacit, quia votum debet supponere honestatem suæ materiæ, non facere; ergo id, quod promittitur per obedientiam votum, debet supponi, ut habens specialem bonitatem supererogationis et consilii, ratione cujus voveri possit; ergo illa non potest consistere in obligatione proveniente ex ipsomet voto. Accedit quod intelligi non potest, ex sola promissione fieri voluntatem alterius efficacem ad præcipiendum, quæ antea non erat, quia sine jurisdictione nunquam voluntas est efficax ad præcipiendum; promissio autem, seu votum unius hominis non dat alteri jurisdictionem.

5. *Obedientia est opus honestum, et consilii.* — Nihilominus dicendum est obedientiam hanc, quatenus est subordinatio, et subjectio propriæ voluntatis ad alienam, esse ex bonis supererogationis, quæ sub consilium cadunt, quod debet intelligi, per se loquendo, et cum debita mensura, ac circumstantiis quas postea explicabimus. Sic ergo probatur assertio ex verbis Christi, Matth. 19: *Si vis perfectus esse, vende, et vende omnia quæ habes, et sequere me*; nam duplex consilium in illis continetur. Unum est paupertatis, de qua jam dictum est; aliud est sequendi Christum, quod esse videtur consilium obedientiæ, quia sequi Christum est ipsum imitari: *Sequitur enim Dominum* (ait ibi Hieronymus) *qui imitator ejus est, et per vestigia illius graditur*; Christus autem in obedientia, et per obedientiam vitam suam consummavit, *factus obediens usque ad mortem*, ad Philip. 2.

6. Dices, eadem ratione posse per illud verbum intelligi consilium virginitatis, nam per virginitatem etiam Christum sequimur, quia illum imitamur. Respondetur imprimis jam in eodem capite datum fuisse a Christo consilium virginitatis, ubi de Eunuchis voluntariis dixerat: *Qui potest capere, capiat*; ergo aliud est consilium, quod in illo ultimo verbo indicatur. Deinde alia consilia castitatis, vel paupertatis, veluti particularia sunt comparatione obedientiæ, quæ totam quodammodo hominis vitam complectitur, quia voluntatem ipsam Deo consecrat, quæ principium est omnium humanarum actionum; consilium autem sequendi Christum,

et imitandi ipsum, non est de una aut altera actione aut virtute, sed absolute de toto vitæ instituto, et ideo obedientiæ consilium appositissime explicatum est illo verbo sequendi Christum. Quod ipsemet Christus, Matt. 16, explicuisse videtur, dicens: *Qui vult venire post me, abneget semetipsum, et tollat crucem suam, et sequatur me*; illud enim tertium, *sequatur me*, non est diversum a duobus primis, ut recte Hieronymus adnotavit, quem alii sequuntur, sed est veluti explicatio eorum, aut conclusio in illis contenta; non enim diceret Christus: *Qui vult venire post me, sequatur me*, esset enim negatio quædam, sed dicit: *Qui vult venire post me, abneget semetipsum, et tollat crucem suam, et sic sequatur me*. Perinde ergo est ac si diceret: *Imitetur me abnegando seipsum*; nihil autem est seipsum abnegare, quam suam voluntatem relinquere, ut divina impleatur, quod est obedire, ut significavit Gregorius, homil. 32 in Evangelia, et 10 in Ezech., et alii Patres infra citandi; ergo sequi Christum nihil aliud est quam viam obedientiæ profiteri.

7. Dices, esto hoc verum sit, hoc tamen satis impleri per obedientiam mandatorum, quia talis esse debet, ut propter illam etiam propria vita, si necessarium fuerit, amittenda sit, et a fortiori quilibet alius humanus effectus superandus; quod revera etiam est abnegare seipsum; et de hac abnegatione maxime videtur locutus esse Christus in posteriori loco citato, ita ut abnegare se, nihil aliud esse videatur quam Deum diligere plus quam se; et ferre crucem suam, idem sit quod omnia incommoda, et mala pœnæ in hac vita occurrentia fortiter ferre, ne a divina obedientia diffidatur; hoc autem non est consilium, sed præceptum; ergo hinc non potest colligi aliqua obedientia, quæ sit in consilio, sed solum illa quæ est in præcepto. Quod valde confirmant verba quæ Christus subjecit, Matt. 16, dicens: *Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet eam; qui autem perdidit animam suam propter me, inveniet eam; quid enim prodest homini, si mundum universum lucretur, animæ vero suæ detrimentum patiatur, aut quam dabit homo commutationem pro anima sua?* Quibus, Luc. 9, adjungitur: *Nam qui me erubuerit et meos sermones, hunc Filius hominis erubescet, cum venerit in majestate sua*. Ex quibus omnibus constat Christum loqui de abnegatione ad salutem necessaria, atque adeo de re præce-

pti, et non tantum consilii. Respondetur concedendo Christum, citato loco Matt. 16, et Luc. 9, loqui de quadam abnegatione, et obedientia quæ est in præcepto, ut argumentum factum convincit, et Chrysostomus et alii exponunt, quod nobis non repugnat, quia non inde immediate probamus obedientiam, quæ est sub consilio; sed inde colligimus, sequi Christum, consistere in obedientia ad Deum, et ad ipsum Christum, propter quam et omnes affectus, et propria vita, si necesse fuerit, abneganda sunt, quod necessario intelligendum est de illa Christi sequela, quæ ad salutem necessaria est.

8. Ex alio vero loco Matth. 19, colligimus esse aliam Christi sequelam, quæ non est ad salutem necessaria, sed sub consilio ad majorem perfectionem. Quod facile probari potest rationibus, quibus supra probavimus ibi dari consilium, et non præceptum paupertatis; nam sub eodem tenore utrumque proponitur: *Si vis perfectus esse, vade, et vende omnia quæ habes, et da pauperibus, et sequere me*; nam utrumque proponitur post observationem præceptorum necessariorum ad salutem, et sub illa tantum conditione, *Si vis perfectus esse*. Hinc ergo cum eadem proportionem, et servata eadem phrasi locutionis, colligimus, præter obedientiam, et abnegationem necessariam ad salutem, esse aliam, quæ sub consilio proponitur, sub eodem verbo sequendi Christum; recte ergo de consilio obedientiæ verba illa interpretantur. Nihilominus subterfugere quis potest, dicendo Christum in illis verbis, *Veni, sequere me*, comprehendisse omnem vitæ illius imitationem perfectam quoad fieri possit in omni genere virtutis, et in omni meliori bono, ac propria abnegatione, ideoque necessarium non esse verba illa intelligere de aliquo speciali consilio obedientiæ, imo neque esse aliquod tale consilium, quod sub illo verbo comprehendatur; quia neque ipse Christus talem obedientiam in hac vita professus est, sed obedivit æterno Patri, quod ex vi suæ humanitatis absque alia promissione facere tenebatur, nulli autem alteri obedientiam promisit; quod si illam exhibuit parentibus, juxta illud Luc. 2: *Et erat subditus illis*, id non fuit ex speciali promissione, neque ex naturali obligatione, cum esset filius Dei naturalis, sed ob exemplum et humilitatem, sicut etiam obedivit legi, et solvit tributum ob vitandum scandalum. Ex quibus ad summum colligi potest esse consilium obedire aliis in similibus casibus pro-

pter rationes extrinsecas, non vero per se, eo quod ipsa obedientia seu subjectio melior sit, etiam respectu illius, qui alias superior est, seclusa hominis promissione et voluntaria subjectio.

9. Propter hoc ulterius addendum censeo, Christum, verbo illo, *sequere me*, non invitasse adolescentem illum tantum ad suam imitationem in omni genere, sed etiam ad sequendum realiter et corporaliter, ut sic dicam, se et actiones suas illi committendo, sequere eum illo veluti in unum corpus jungendo, atque, ut semel dicam, obedientiam illi præstando, non illam tantum quæ ad salutem necessaria est, sed aliam specialiozem, et ad perfectionis viam assequendam necessariam, juxta discursum superius factum, qui hanc ultimam partem satis probat. Prior vero declaratur, imprimis ex eo quod supra diximus, discipulatum, seu hanc denominationem discipulorum Christi dupliciter in Evangelio accipi. Primo, prout communis est omnibus in Christum credentibus; secundo, prout erat specialis quorundam, qui singulari et perfectiori modo Christo adhærebant, eumque sequebantur, vel corporaliter eum comitando, vel ei parendo. Sic Joan. 2 dicitur: *Vocatus est Jesus, et discipuli ejus ad nuptias*. Et infra: *Post hoc descendit Capharnaum ipse, et discipuli ejus, et ibi manserunt non multis diebus*. Et infra: *Recordati sunt vero discipuli ejus, ubi nomine discipulorum semper intelliguntur illi qui specialiter Christo adhærebant, ejusque et doctrinam et personam sequebantur, de quibus etiam Judæi dicebant, Joan. 7: Ut discipuli tui videant opera quæ facis, etc.*, ut ibi indicavit Chrysostomus, hom. 47. Ad hunc ergo perfectum discipulatum vocabat Christus adolescentem illum, cui consulebat, *Vende omnia quæ habes, et sequere me*. Quod patet primo ex consonantia aliorum locorum, statim enim subjicit Petrus: *Ecce nos reliquimus omnia, et secuti sumus te*, ac si diceret: Jam nos fecimus quod huic adolescenti consulis; clarum est autem Petrum loqui de illo speciali modo sequendi Christum, ad quem eos vocaverat, Matt. 4: *Ipsi autem, relictis retibus, secuti sunt eum*. Et eodem modo vocavit Matthæum: *Sequere me, et surgens secutus est eum*. Intellexit ergo Petrum locutum fuisse de hoc peculiari modo assumendi disciplinam ejus, in illo consilio: *Et veni, sequere me*. Quam intelligentiam responsione sua Christus probavit, dicens: *Vos, qui reliquistis omnia, et secuti es-*

lis me. Consonant etiam quæ Matt., c. 8, et Luc. 9, ubi cum Christus cuidam dixisset: *Sequere me*, et ille respondisset: *Domine, permitte mihi primum ire, et sepelire patrem meum*, adjunxit Christus: *Sine mortuos sepelire mortuos suos*. Ubi similia de aliis duobus narrantur. Ex quibus planum est, Christum per hujusmodi verba, quatenus speciale consilium continent, invitasse homines, quos sic vocabat, ad illum perfectum modum sequendi ipsum corporaliter, alioqui nec excusatio illorum hominum esset ad rem, neque Christi responsio fuisset necessaria.

10. *Ostenditur ratione evidenti specialis Apostolorum obedientia.* — Quod autem hic modus sequendi Christum specialem obedientiam includeret, præter eam quæ est generalis præceptorum, per sese evidens videtur; qua enim ratione possent discipuli Christi eum ipso in unum aggregari, nisi esset inter eos subordinatio et obedientia? alioqui esset confessio; quod si ad ordinatum vivendi modum obedientia necessaria erat, clarum est in illo sacro collegio deesse non potuisse, atque adeo eam discipulos Christo Domino exhibuisse. Quam etiam ipsum nomen discipuli præ se fert. Unde Joan. 13 aiebat Christus: *Vos vocatis me Magister, et Dominus, et bene dicitis, sum etenim*; recognoscebant ergo illum ut superiorem et dominum peculiari modo. Ac denique ex usu ipso hanc discipulorum obedientiam in Evangelio legimus, nam illos mittebat ad prædicandum, et specialia præcepta vel documenta dabat, quibus ipsi parebant, Luc. 10; et c. 22: *Misit Petrum et Joannem, dicens: Euntes, parate vobis Pascha, etc.*, et similia, quæ passim inveniuntur. Vocabat ergo Christus discipulos ad sequendum se per specialem vivendi modum atque institutum, in quo sibi imperanti obedirent.

11. *Obedientia Apostolorum fuit etiam firma.* — Præterea, illam obedientiam seu sequelam fuisse ita firmam et stabilem, ut post consensum præstitum non liceret ab ea recedere, ex eodem Evangelio colligi potest; nam ob eam causam dixisse videtur Christus, Luc. 9: *Nemo mittens manum suam ad aratrum, et respiciens retro, aptus est regno Dei*. Loquebatur enim ad quemdam, qui se invitaverat ad ipsum sequendum, ea speciali sequela de qua loquimur, et de illo ait, si retrocedat, eo ipso non esse aptum regno Dei, quo significatur illum retrocedendo peccare; ergo consequenter significatur illam sequelam futu-

ram fuisse moraliter firmam et stabilem. Qui sensus probabilis est, et usitatus a Patribus, non tamen necessarius, ut late tractavi supra, quæstione octogesima octava, art. 1, in commentario. Hoc etiam confirmare videtur Christus, Luc. 14, duplici parabola, altera de illo, qui cœpit ædificare, et non potuit consummare, altera de rege, qui procedens ad bellum sine sufficienti copia et virtute, postea non audens congregari, adhuc longe existens, rogat quæ pacis sunt; nam per hæc significat Christus, eos, qui ipsum sequuntur, non posse nisi turpiter retrocedere, donec rem perficiant, quæ tamen non perficitur, nisi perseverando usque in finem: et ideo Theoph., exponens illam Christi promissionem: *Vos, qui secuti estis me, sedebitis, etc.*, Mat. 19, interrogat: *Num et Judas sedebit?* Et respondet: *Non; dicit enim: Qui secuti me fuerint, hoc est, qui usque in finem, etc.* Unde, Act. 1, Judas dicitur esse prævaricatus de loco ministerii Apostoliei; prævaricari autem est deficere ab statu ad quem aliquis obligatus erat.

12. *Allata testimonia non convincunt.* — Sed hæc etiam omnia non videntur cogere, primo, quia in illo loco Luc. 14, probabile est Christum loqui de omnibus fidelibus ipsum sequentibus per fidem et obedientiam mandatorum, ut præcedenti libro tactum est, et consequenter possunt illæ parabolæ ad omnes facile accommodari. Deinde quia, licet eas accommodemus ad eos qui incipiunt perfectionem ædificare, et hostes illius debellare, non satis concluditur eos peccare viam illam deserendo, et retrocedendo; sed ad summum minus constanter et prudenter agere, quod potest esse sine obligatione permanendi in illo statu, et absque speciali culpa in eo deserendo; sicut nunc imprudenter agit, qui sine sufficienti consideratione habitum religionis sumit, et paulo post illum deserit. Qui etiam non assequetur præmium illud: *Sedebitis super sedem, etc.*, solum quia in eo statu non perseverat, etiamsi, non perseverando, specialiter non peccet, quia illud præmium accidentale est, et amitti potest sine culpa. Quod autem de Juda dicitur, Act. 1, prævaricatum esse de loco suo, licet gravem culpam indicet, non satis tamen convincit illam fuisse positam solum in retrocedendo, vel Apostolico officio deserendo, cui esset speciali vinculo obligatus, sed eo maxime quod tradendo Christum illum deseruit, et fingendo se sectatorem ejus, adversario illum tradidit,